

Budapest, 1876 augusztus 16. kái.

Szeretett, drága barátom!

Jecses csekke páromra az a levél, melyet a múlt hónapban
vált Jerecsin tőled kapni. Mintha lelked benső gerstéje-
be vezetnének sorai, bizonyos áhítattal fog el, valaham-
gyor olvasgatom; emeli keblemet a ludat, hogy az ott ki-
fejezett éfnék és érzelmek lelkesítettek s irántja-
lanak engem is teltem pályáján... Drága, jó ente-
ren, én lelki rokonom vagyok s oly jól esik nekem
a rokonoság érzete! Csak a te kegyettséged sürtetett
ki engem arról, hogy téged barátomnak nevez-
hettek: de én többnek tekintelek, aligam vagy.
Mióta a jószágos Gondviselés avval boldogított,
hogy közlekedben s némileg veled együtt működhö-
tem: annak érezlek állandóan. Jobbon felejtsem
el, ha valaha rólad megfellelkezem, ha az a
bűn éri keblemet, hogy az irántad való hálá és
hűség újjaivól letértem! A lefolyt nyár gámtalan
keserűségei s elöttek kihatatlan, sőt talán —
mivel hasonló viszonyok között sohasem voltál —

szelhetetlen lelki hányattá várt igazolhatják, hogy
mely becsületben áll előttem kijelentett szavad szög
is, ha szerződésbe kerül. En rendületlenül bi-
zon a te kegyességeden; te magadhoz karóháls
zen fogsz elkapítani. Lehetetlen, hogy az én egyni
boldogságom neked utádat állja; vag ha igen,
akkor sapaftalnis, hogy nem ez az én életem
legjobb ideálja, hogy legyél elég telki erőm kiter-
ni előtted, még ha jivemet kell is érte kitap-
nem... De ne illyesortot adj nekem istenen!...

Kjari üdvözlésed alatt meg akartalak kínd-
ni mindenre nézve igazatból; azért nem írtam re-
kedt sem személyes, sem hivatalos ügyeimről. ¹⁸⁴⁰
— minthogy amúgy is kell vele mindjárt megérle-
sésedkor foglalkoznom — minden értevével,
hogy teheres barátság elkövetésére a, keber
vallásirodalmi penelvények "I. kötetét. Arom-
li könyv, mely egészen intenczióm szerint készült
s melynek nagy keletet reméltem, Örülek, hogy
teh. selen pénze nem az a rakas ember, mint
rendesen ismert. Ha tudtam bironi, hogy az egész
bevezetését elfogadom és meggyőzőségeim szerint
újra átdolgozta. Szerencsére nem voltam az az
egyet, mel' őt ügyvédek megpercezte.

Nem utalok job a többi saakönyvek dolgozói.

Kés polg. iskolai oklaly számára nyújtottak be a negyvi,
zott példák saakönyveket. Ezek közül a II.ikat is pa-
ntaditom: sejezgek, program, idele didaktikai jogjate,
kosszagokkal, egyellen fordított versében sem megvátha-
is általában magaméban. Szerzője: telk. társ. Kgan-
lyer volt az I. kötet; de hogy a saakönyv. ügy végel
farkot se valljon s ezen emberek siffességét is meg-
kínéljen: neki írtam s a megírte segédkönyvek né-
kül lehetett átdolgoztam. Ezen a halhozással tel-
kék el azon nagjaim suttocson, neveltes lelki con-
vulzióm nem időigántar hátródottak. A saakönyv.
vel egyetként jelen alakjában sem vagyok megde-
godve s rohá már teljében ki van pedte, azon pán-
kékbar vagyok — csak a te beleegyezéred várom —
hogy ezt is sá pautantissam s egyáltalában a meg-
bízást sá pautantissam az illelő gerőktől.

Ez költői eljárásra indít, egeren a követle-
ző köntölmények. Itt mutatnak azon ropében, mely
K. igaz jaldit sámarzik telk. ságlelelőül kimutat.
háis egyes fejezetekre a plagium. Szószára en-
kélpel rá, hogy ugyanez ok miatt elulazissam elők
sá pautantissam a kéziratot. Öngyerte, hogy az
egész anyagot újból átdolgozsa s telk. sálele is
ezt azon ropéddel, melyekre nézve éh a plagiumot
sábizonyítottam. Kganadlos a perszótársat s jige-
mertelem a dolgozsa s ki jelenttem neki, hogy

a 4. kéziratát is is jeleltessék képm. Auszében
nem volt másom íráshasonlítani a kéziratot a
Ladó könyvével föltettem, hogy az egy per telen
és! ..... íráshoz fogott járni, hol pénz a gaz-
da. Föltettem ezt annál is inkább, minthogy a
szöveget egerencsel megbiztam, hogy szö-
gálja meg a szempontból a kéziratot. De hát, mint
kiderül, ez utóbbi a kéziratot meg nem nézte s a
plagizált részek olyan helyeken, hol előbb nem ve-
tem volt észre, változatlanul, vagy kevés változ-
tatással (melyeken világosan kitér a felre veze-
lés célzata) beamaradtak.

2) Kétségek, hogy 4. kéziratát legalább magasság dol-
gában tükelt, én teljesen garáncoltul tisztogem-
ben csak nagyjában vizsgáltam át a kéziratot, fő-
képp azon helyekre gondolva, hol a szerző maga be-
szél, vagy okoskodik. Ilyen módon elkerülte figyel-
memet, amit ^(csak) most a fedésben részek észre, hogy az
ipse — nyilván csak azért, hogy a honorarium több
legyen — sok olyan fejezetet dolgozott ki reple-
sen, melyet a tartalom, mivel a vállalkozás az
jaira nem alkalmas, kihagyott. Kérlek, amiket ex-
cénber tart a fejezetekben (l. pl. az ide mellékelte
darabkát) s nagyon jellemző a mi tartalomkötetünk
vallásos szintjára. Most, hogy a dolgozóra rá-
jöttem, ezt a fedést s a melyben újra észrevettem
a plagiumot (körülbelül 1/2 - 2 ív) termékelem.

széll kell járni a költésig érte, bizonyos hogy nem
a hitközséget illeti.

Gondos elővigyázattal és mindedigéle' rem irattam
el a perzódést a perzókkel és nem mutattam be acélit.
Most egyáltalában nem vagyok hajlandó velük azon
állandó viszonyt megkötni, melyről a perzódés bejel.
Az előbb leírt körülmények világosan bizonyítják, hogy
csak a perzók nem válhatnak díjre tanulmány-
nel s hogy azt amire én dörekfem — hogy t. i. úgy vallá-
sos, mint didaktikai és pedagógiai szempontok-
ból a modern igényekhez megfelelő tankönyvet nyer-
jünk — velük életre nem fogom. Azt hiszem, hogy a je-
lenlegi bonyodalomból valkalmatlanabban így bonta-
kozhatunk ki, ha a perzódést jelföldítjük, hogy ad-
jár ki maguk a tankönyvet 2000 példányban
s mi majd azt két évig alkalmazni fogjuk. Minden-
esetre ilyen módon jól járnak a perzók; nek
jövendelműleg leg keveseb, ha nem háromszor annyi,
mint a kötények kapható honorarium s más részt
mi is alkalmazhatjuk ezt az új tankönyvet 2
évig, mely mindenesetre jobb, mint az eddigiek.
Darem, hogy mi lör lénjek azután, jelesen hogy
honnak perzódjuk alkalmazni tanköny- írókat, azt
veled s a főt. úrral kell hogy énjeltem megbeszéljük.

! most tehát veled, drága barátom! Örülök,
hogy nem sokára viszontlátlak, reméllem hogy visz-
onyunk harmoniája zavartalan lesz s átélésed

hatása fog mutatkozni úgy egeri, mint társadal-
mi életünkben és művelődésünkben. Segítségét
reméllem Istenem!

Igazságot és perencsés visszakiért
hívás jama'ra perelt barátot

Munkácsy

